



Voorjaar 2011

61



Algemene Ledenvergadering op zaterdag 14 mei 2011

Vereniging “De Oeverlanden Blijven!”

De Oeverlanden is een onbedoeld stukje nieuwe natuur dat zich sinds de jaren zestig ontwikkeld heeft op een vergeten plek ingeklemd tussen de gehele noordoever van de Nieuwe Meer en de snelweg A4 naar Schiphol. Uit de actiegroep die het terrein in de jaren tachtig voor stadsontwikkeling behoed heeft, is de Vereniging "De Oeverlanden Blijven!" voortgekomen die het gebied thans met steun van vrijwilligers en in samenwerking met het stadsdeel Nieuw-West op traditioneel-ecologische grondslag beheert. Blijvende betrokkenheid bij het gebied zal ook in de komende jaren nodig zijn om aantasting van het gebied te voorkomen, en de natuurwaarden te behouden dan wel te versterken.

Colofon

- De *Oever* is het ledenblad van de vereniging "De Oeverlanden Blijven" (VDOB!) en verschijnt twee maal per jaar. Leden ontvangen tevens een kalender; nabestellen door € 3,50 over te maken.
- Nieuwe leden kunnen zich aanmelden door (minimaal) € 8,- te storten op gironummer 4068809 van "De Oeverlanden Blijven!" te Amsterdam, o.v.v. 'nieuw lid'. Vermeld a.u.b. bij uw overschrijving ook uw adres.
- Aan dit nummer werkten mee: Liesbeth Stricker, Nico Jansen, Rein Cremer, Tello Neckheim, Daphne de Wijs, Sabine Kuijper, JanKees van Dijk, Henk Smit en Hans Bootsma (redactie).
- Kopij voor de *Oever* kunt u, na overleg met het bestuur, sturen naar redactie@oeverlanden.nl

Natuur- en Milieu Educatiecentrum De Waterkant

aan het begin van het Anton Schleperpad bij de Nieuwe Meer is doorgaans tijdens de vrijwilligersdagen op dinsdag en woensdag tussen 11.00 uur en 16.00 uur geopend. U kunt eventueel bellen als u langs wilt komen: 020-669 19 63. De Waterkant is tevens het startpunt voor excursies, educatieve programma's voor scholen en de Natuurclub.

Adressen

Ledenadministratie:

Jacob van Lennepkade 109-d, 1054 ZJ Amsterdam

• Bestuur (email: bestuur@oeverlanden.nl)

Tello Neckheim, voorzitter

Daphne de Wijs, vice-voorzitter

Chris Arntzen, Nico Jansen, Liesbeth Stricker

Ria Beerlage, penningmeester en ledenadministratie

Hans Bootsma, redacteur *Oever*

• Medewerkers

PR-contacten en excursies, JanKees van Dijk, tel 020-6171915

Webmaster, Ben Bolscher: webmaster@oeverlanden.nl

Coördinator beheervrijwilligers, Rein Cremer, tel 020-6934480

Natuurclub, Sabine Kuijper, natuurclub@oeverlanden.nl

Natuureducatie, Geert van Griethuysen, Stichting Veldstudie,

Hei- en Boeicopseweg 143, 4126 RH Hei- en Boeicop,

tel: 0347-342085, natuureducatie@oeverlanden.nl

Coördinator natuureducatie: David Geurds, tel 06-41892490,

whereisdavid10@hotmail.com

Druk:

De Appelbloesem Pers, Amsterdam

Oplage: 1200

In dit nummer:

- 3 Bezuinigingsperikelen
- 4 Vlinderburcht vol planten
- 8 Landen-festival
- 9 Koudewinning
- 10 Lange-afstandspaden
- 12 Historische pont
- 13 Dam in Eco-sloot
- 14 Agenda Ledenvergadering
- 15 Jaarverslagen
- 27 Stier Henk weg
- 28 Riekermolen

Bij de voorplaat:

Eén jaar geleden rond deze tijd. De boombladeren beginnen voorzichtig uit te lopen. Langs het Moerasflorapad waant men zich middenin een stukje oernatuur. Ineens is er een verrassend vergezicht, op deze foto iets rechts van het midden, als men zo'n 300 meter in de verte de bomen langs de Riekerweg kan zien staan.

foto: Hans Bootsma

Bezuinigingen gemeente gaan ook ons niet voorbij

Het mag alom bekend worden verondersteld dat de gemeente Amsterdam en de stadsdelen flink moeten bezuinigen. Bovendien ligt het voor de hand dat de nogal uiteenlopende subsidieregels van samengevoegde stadsdelen op één lijn gebracht dienen te worden. Het bestuur van het stadsdeel Nieuw-West heeft daarom besloten om alle meerjarige subsidies per 1 januari 2012 te beëindigen. Vanaf die datum wil het bestuur alleen subsidies toekennen aan die instellingen die een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van de beleidsvoornemens uit het bestuursprogramma 2010-2014 van het stadsdeel. Dit zou kunnen betekenen dat de "Vereniging De Oeverlanden Blijven!" (VDOB) de jaarlijkse waarderingssubsidie van 5000 euro voor de excursies, het beheer van zowel het gebied als het depotterrein, de natuurclub Biobende voor kinderen en het faciliteren van de lessen aan schoolklassen vanaf 1 januari 2012 niet zal ontvangen.

Daar wil echter nog niet zeggen dat de vereniging in de toekomst verstoken zal blijven van deze waarderingssubsidie, maar wel dat het bestuur van Nieuw-West heeft besloten om dit jaar beleidsregels vast te stellen om de subsidies te herijken. Om deze herijking mogelijk te maken is er een zogenaamd inhoudelijk kader vastgesteld waarin de regels zijn verwerkt die richting moeten geven aan de wijze waarop subsidies in de toekomst worden vastgesteld. Vervolgens wordt ons de mogelijkheid geboden om tot 1 juli van dit jaar een subsidieaanvraag voor 2012 in te dienen die getoetst zal worden aan de nieuwe beleidsregels. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat na het lezen van de notitie 'Inhoudelijk kader herijking subsidies' het mij niet geheel duidelijk was hoe de activiteiten van de VDOB zouden kunnen passen binnen de in de notitie beschreven denkrichting.

Op 15 maart jongstleden werd deze notitie tijdens een informatiebijeenkomst nader toegelicht, en dus was het zaak *acte de présence* te geven. Op deze drukbezochte bijeenkomst, waar de VDOB door Hans Bootsma en mijn persoon was vertegenwoordigd, is inderdaad meer duidelijk geworden. Het eerste doel van het stadsdeel is om met de beschikbare middelen een basisvoorzieningenniveau in de wijken van het stadsdeel aan te bieden, en dan met name in die wijken waarvan de bewoners een achterstand hebben ten opzichte van het Amsterdamse gemiddelde. Daarnaast wil het stadsdeel wijkoverstijgende basisvoorzieningen subsidiëren waarbij gedacht moet worden aan onder andere educa-

tie, recreatie en participatie, categorieën die stuk voor stuk op ons van toepassing zijn. Het stadsdeel vraagt tevens van de instellingen om vooral samen te werken om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

De meeste voorzieningen en activiteiten, zowel op wijkniveau als stadsdeelbreed, worden aangeboden door professioneel geleide instellingen waar wij als vereniging niet mee kunnen en willen concurreren. Daarnaast staat het bedrag dat wij jaarlijks ontvangen, niet in verhouding tot de bedragen die de professionele aanbieders ontvangen, en is dit bedrag zo laag dat er nauwelijks op valt te bezuinigen. Het zou toch heel triest zijn als op natuur- en milieueducatie zal worden bezuinigd.

Als vereniging kunnen wij ons daar natuurlijk niet bij neerleggen. Toch zie ik wel een lichtpuntje na de informatiebijeenkomst. Portefeuillehouder Jesse Bos heeft meermalen tijdens de bijeenkomst aangegeven dat samenwerken bijna een vereiste is om voor subsidie in aanmerking te komen. Laat de vereniging nu vorig jaar al, nog voor de fusie van de stadsdelen, het initiatief hebben genomen om een samenwerking tussen de groengroepen in Nieuw-West te bewerkstelligen en die samenwerking dit jaar voort te zetten. Zaak is nu dus ook om gezamenlijk de NME-activiteiten te organiseren waarbij te denken valt aan excursies en lezingen. Kortom, wij gaan er tegenaan om de natuur- en milieueducatie in ons stadsdeel niet te laten versoberen. Wij zullen u op de hoogte houden van de voortgang.

Liesbeth Stricker

Soortenrijke vegetatie gedijt op puinafval

Vlinderburcht

De eind 2005 opgetrokken vleermuisbunker naast de loods op het NME-terrein van de Oeverlanden, is eigenlijk een dubbelproject. In het vorige nummer stond een interview over de binnenkant met vleermuisdeskundige Floor van der Vliet. Om de vleermuisbunker te isoleren moest nog een flinke hoeveelheid grond opgebracht worden. Zo'n maagdelijke situatie leent zich ervoor de zaken van het begin af goed aan te pakken om iets moois met planten te kunnen doen. Dit zou ook goed passen om het educatieve karakter van het depotterrein na de bouw van de nieuwe Waterkant te versterken. De hoogste tijd om eens onder de loop te nemen hoe de buitenkant zich na vier groei-seizoenen ontwikkeld heeft. Uw redacteur doet verslag.

Toen de initiatiefnemer van de vleermuisbunker, Chris Arntzen, mij vroeg 'iets met planten erbovenop te doen', hoefde hij mij dat geen twee keer te zeggen. Aanvankelijk was onduidelijk hoeveel grond er nu op moest. Maar ineens bleek dat een

hoeveelheid puingranulaat die op het toegangsweggetje op het depotterrein gestort was, toch verwijderd moest worden. Dit leek me prima materiaal. En er was genoeg om een flinke, dikke laag aan te brengen die het vleermuisgedeelte zo goed mogelijk zou kunnen isoleren.

Op een dag kwamen medewerkers van het stadsdeel het puin met een grijpertje op de tunnel storten, waar hier en daar al wat door de bouwwerkzaamheden overtoelig geworden grond was aangebracht.

Als florist en heemtuinliefhebber weet ik uit ervaring dat er tussen steen vrijwel altijd leuke dingen op plantengebied gebeuren. Puingranulaat bevat allerlei korrelgroottes, van eigröte brokken tot fijn gruis. En hoewel onduidelijk was hoeveel voedsel dit puin zou bevatten, zou het in ieder geval toch niet al te voedselrijk zijn, en waarschijnlijk ook kalkrijk, een meestal gunstige omstandigheid voor het creëren van bloemrijke vegetaties. Dus spannend materiaal om het geheel mee af te dekken.

Uiteindelijk besloot ik er aan de bovenkant een zacht glooi-

end oppervlak van te maken. Op het laagste deel in het midden legde ik aan weerkanten toegangstrapjes aan. Ik maakte geen doorgaande paden, met het idee dat mensen daar alleen zouden komen om van de vegetatie te genieten en planten te bekijken. Sommige zijanten zijn best wel steil geworden. Zo ontstonden allerlei microklimaatjes. Hier en daar mengde ik wat zwarte grond door het puin om de verscheidenheid te vergroten.

Een dergelijke gevarieerde vegetatie zal doorgaans allerlei insecten aantrekken, met name vlinders. Daarom noemde ik het projectvoorstel waarin ik aan het stadsdeel uitlegde wat ik van plan was: 'Van vleermuisbunker tot vlinderburcht'. Een belangrijk doel van deze vegetatie is natuurlijk ook afspoeling van het aangebrachte grondlichaam tegen te gaan.

Chris had ook nog voorgesteld op het achterste stukje bunker, dat niet bij de ruimte voor vleermuizen hoorde, een daktuin aan te leggen, en hiernaast een vegetatiemuur te metselen; deze zou uiteindelijk in november 2007 gereed komen.

Geen aanplant

Na eerst enkele planten aangebracht te hebben, stopte ik hier al snel mee. Ik had er genoeg vertrouwen in dat veel soorten door uitstrooi van zaad wel hun kans zouden grijpen, en een zo spontaan mogelijk ontstane vegetatie is wel zo interessant. Gelukkig hielden de paar grasklokjes die ik had uitgeplant het niet lang uit; later zouden wel uit zaad ontkiemde exemplaren verschijnen. En zo moet het ook zijn! Alleen op de daktuin en rond het scheidingsmuurtje hiervan bracht ik enkele planten aan. Elders verspreide ik nog wat stengeltjes van vetkruiden. Voor het overige besloot ik iedere plant die er enigszins voor in aanmerking kwam uit te zaaien; het milieu selecteert vanzelf wel wat erop thuishoorde. Het moest ook het karakter van een experiment hebben.

Hierbij sloeg ik de grassen niet over. Want ook deze soorten bewijzen hun nut bij het stabiliseren van het



Zomer 2007: overvloedige bloei van de kruisbloemige grijskruid. Deze eenjarige neofiet die vroeger mee kwam met geïmporteerd graan, was vaak rond molens te vinden. Vandaar de bijnaam molenkruid.

Foto: Yigal Boegborn

grondlichaam. Grassen horen in ieder geval thuis in een vegetatie die je eenmaal per jaar maait; veel soorten zijn bovendien waardplanten voor allerlei nacht- en een aantal dagvlinders en andere insecten.

Eind mei 2006 was het dan eindelijk zover dat de grond ingezaaid kon worden. Ik koos ervoor zowel eenjarige soorten als een kalkgraslandmengsel in te zaaien. Ondanks de droogte die hier snel op volgde, gaf ik geen water. Dit werkt meestal averechts. Verder bleken de konijnen veel van de opgekomen planten op te vreten, en met hun gegraaf in de verse grond verstoorden ze de zaaisels. Eenjarigen als phacelia en boekweit bleken ze lekker te vinden. Maar waarschijnlijk omdat het depotterrein nog kaal was, aten ze ook planten waarvan je zou denken dat die giftig of niet lekker waren. Er leek een ware konijnenplaag te heersen. Later in het jaar begon het juist weer enorm te plenzen, maar aan het eind van het jaar groeiden er toch al redelijk wat planten om de ergste erosie in de hand te houden.

Sommige mensen vragen zich af: welk biotoop heb je nu nagebootst; is dit een kalkgrasland of een duinlandschap? Mijn antwoord is dan: dit is misschien eerder zoets als de Diermerzeedijk of Ruigoord in een niet meer zo recent verleden. Of de Oeverlanden. Op al deze



De vleermuisbunker vanaf de achterzijde gezien, naast de grote loods. Op de voorgrond een met ouderwets kalkmortel gemetselde vegetatiemuur. foto: Hans Bootsma



Juli 2010, zomerbloemen vierehalve meter boven de Nieuwe Meer. Foto: Hans Bootsma

plekken hadden zich op gestort puin, afval en zand vegetaties met veel bijzondere soorten gevestigd. Allemaal voorbeelden van hoe nieuwe natuur kan ontstaan op 'rare' grond. Dit neemt niet weg dat ik me wat betreft soortenkeus heb laten inspireren door de vegetaties van Zuid-Limburg, het rivierengebied en de kalkrijke duinen. En natuurlijk het stedelijk milieu. De aanwezige omstandigheden moeten maar bepalen hoe de vegetatie zich verder ontwikkeld.

Vegetatieontwikkeling

Nu, na vier jaar, is te zeggen dat zich inderdaad veel soorten hebben gevestigd. Daar zag het in het begin nog niet zo naar uit. De eerste jaren werden vooral door enkele soorten gedomineerd; in het begin van zo'n ontwikkeling is er een zekere neiging tot monokulturen. In de zomer van 2007 leek de hele vlinderburcht in een witte tooi te staan door het overvloedig bloeiende grijskruid, die het geheel een zuidelijk karakter gaven. Er tussendoor liepen blauwpaarse strepen van het fraaie slangenkruid, een typerende plant voor de kalkrijke duinen. Tussen de hoger opschietende vegetatie kon je aan de grond hier en daar het mooie groot spiegelklokje vinden, een in Nederland bijna verdwenen akkeronkruidje dat voornamelijk in Zuid-Limburg voorkwam. Net als

de kegelsilene is deze soort nu wel verdwenen. Tegenvallers waren er ook: ik had me enorme hoeveelheden papavers voorgesteld, maar die kwamen nauwelijks op, en leken dan meestal door vraat weer teloor te gaan. En dat terwijl papavers en andere akkeronkruiden oorsponkelijk uit erosiegebergten in het Midden-Oosten afkomstig zijn, dus verwachtte ik er wel wat van. Ook de honingklavers, waarvan ik nog vreesde dat die te dominant zouden worden, lieten zich nauwelijks zien.

'Ben je een margrietenkwekerij begonnen?', vroeg in 2009 een regelmatige bezoeker van het depot. Ongelofelijke hoeveelheden margieten groeiden er, zo veel dat je je eigenlijk niet meer kon voorstellen dat dit er ooit minder zouden worden. Het zijn immers (kortlevende) overblijven-

de planten, die ook nog eens enorme hoeveelheden zaad produceerden. Het jaar erop waren het er echter een heel stuk minder. Dit hoort nu eenmaal bij de successie van een vegetatie, waarbij de afwisseling in het begin sterk is. De margriet heeft hierbij in deze fase prima diensten als pioniersplant bewezen.

Overblijvende planten

Ondertussen lieten steeds meer overblijvende bloemplanten zich zien, aanvankelijk zonder bloei. Op het schrale grondmengsel ontwikkelen de planten zich langzaam; voordeel is zo dat ze een compacte groeiwijze houden. Bovendien werden ze meer dan eens afgegraasd. Maar allengs verschenen er steeds meer bloemen. Als eersten meldden zich knoopkruid, sint-janskruid, jakschruiskruid, en marjolein. Sneller dan verwacht kwam ook de grote centaurie tot bloei, afkomstig uit zaad dat ik langs de Johan Huizingalaan had verzameld. Deze soort behoort, samen met beemd-kroon en veldsalie, tot de mooie, zeldzaam geworden bloemen van de dijkbeemden uit het oostelijk deel van het rivierengebied. Want dat is toch wel een van de dingen die we vaak willen met een tuin: gewoon mooie, gezellige, kleurige zomerbloemen; ik wel tenminste. Vijfdelig kaasjeskruid doet hier ook aan mee. Als ik me omringd weet

door deze soorten, dan hoef ik voor de rest eigenlijk niets meer.

Dit uitgelezen gezelschap wordt verder gecompliceerd door allerlei planten van kalkrijke graslanden: echt bitterkruid, ruige leeuwentand, kleine ruit, kattedoorn, nachtsilene, wilde reseda, geel walstro, muizenoor, blaas-silene, kranssalie, gulden sleutelbloem, driedistel, een enkel grasklokje en het vroeger op het depot al overvloedig aanwezige kruisbladwalstro. Ook beemdooivaarsbek, redelijk wat akkerklokje, gewone agrimonie, zwarte toorts en ruige anjer zijn van de partij. Wondklaver, wilde asperge en echte kruisdistel zijn met een enkel exemplaar aanwezig.

Kortlevende, in de natuur zeldzame kruisbloemigen als rozetsteekers, torenkruid en ruige scheefkelk doen het ook goed. Wede, gewone berenklaauw, dolle kervel en heggedoornzaad hebben hun specifieke plekken opgezocht.

Er zijn natuurlijk ook allerlei soorten die niet opkomen: nog altijd geen heksenmelk of aardaker gezien, en ook geen ruige weegbree, voorjaarsganzerik, knolboterbloem of viltig kruiskruid. Maar dat kan veranderen. In het begin treden er snelle schommelingen op; soorten kunnen verdwijnen en weer opnieuw verschijnen. Sommige soorten waarvan ik me nogal veel had voorgesteld, zijn alweer aan het afnemen: borstelkrans, kleine bevernel, wouw, knikkende distel en kleine pimperl.

Maar nu ook nog bijzondere soorten als zonneroosje, grote tijm, echte gamander, duifkruid, betonie en brede ereprijs in overigens lage aantallen de kop hebben opgestoken kan het allemaal eigenlijk niet meer stuk. Geweldig was het verschijnen van de fraaie eenjarige half-parasiet wilde weit, de trots van menige heemtuin. Zaad van deze plant ontving ik van regelmatige bezoeker Josie Dubbeldam, die het weer van een bevriende heemtuinbeheerder gekregen had. Hopelijk worden het er dit jaar meer. Ze groeien in de buurt van wilde marjolein waarop ze parasiteren. De helft van het nieuw beschikbare zaad heb ik bij verschillende pollen marjolein in de grond gestopt.

Het kalkgraslandkarakter wordt nog verder bevestigd door het voorkomen van wat je de vier basisgrassoorten van kalkgrasland zou kunnen noemen, te weten bevertjes, smal fakkkelgras, zachte haver en goudhaver, allemaal zeldzaam geworden soorten. In totaal komen er zo'n 20 grassoorten voor, waaronder het vrij zeldzame, spontaan verschenen moerasbeemdgras waarvan bekend is dat het ook op stenige spoordijken voorkomt. Het door vrijwel elke tuinier gevreesde kweekgras vind ik geen probleem:

het speelt zijn rol in het vasthouden van de grond en vormt geen dichte zode zodat planten zich ertussen kunnen vestigen. Het houdt niet van maaien, dus zal het zijn vitaliteit op den duur verliezen.

Verdere ontwikkelingen

Het laatste jaar lijken sommige soorten een zekere neiging tot het vormen van concentraties te vertonen, en hun specifieke plek op te zoeken. Andere soorten verspreiden zich naar diverse plekken terwijl weer andere steeds meer door elkaar heen gaan groeien. De soorten die het laatste jaar tot bloei zijn gekomen, zullen hun zaad steeds meer verspreiden. Sommige verdwenen en nieuw ingezaaide soorten zullen weer nieuwe kansen krijgen omdat ze de voorkeur geven aan meer gerijpte grond.

- Vervolg op pagina 26 -



Jammer dat de Oever niet in kleur verschijnt, anders zou men de mooie paarsrode bloemen met gele keel van deze eenjarige halfparasiet kunnen zien. Foto: Hans Bootsma



Half oktober opnieuw Landen-festival

Komende herfst, dit keer op 14, 15 en 16 oktober, vindt in de westelijke Oeverlanden voor de tweede maal het Landen-festival plaats. Het festival, georganiseerd door vormgevers L.T.J van Nieuw en Meer, het kunstenaarscomplex in de voormalige munitieopslagplaatsen aan de westoever van de Nieuwe Meer, concentreert zich rond het thema 'uitgaan in de natuur, en met de natuur'. 'Intiem, muzikaal, kunstzinnig en ecozinnig', zo luidt het motto. Een ecologisch festival dat met beide benen in de natuur staat. Rozenbottels plukken, 'rocket stoves' maken en overleven met de elementen in de Oeverlanden, bijvoorbeeld heerlijk zweten in De Drijfsauna van Rob Hagenouw.

Eco-festival LANDEN heeft bijzondere aandacht voor het 'cradle-to-cradle'- principe; een ontwerp moet bijdragen aan het milieu. Afval is voedsel voor de omgeving. Een letterlijk voorbeeld tijdens de *kick-off* van 2010 vormden de 'vlaaiers' die door het POO-project vervaardigd zijn: flyers van het festival '100% Oeverlanden!', volledig gemaakt van de stront van de Schotse hooglanders uit het park. Bordjes en bekertjes zijn composteerbaar. De inrichting en de vormgeving van het evenement kunnen na het festival als voedsel voor de natuur bijdragen aan de biodiversiteit in het landschapspark.

De *kick-off* voor het jaarlijks festival vond eind oktober 2010 plaats. Aan een van de recreatiestranden was een dansvoorstelling. In een belendend stukje bos stond een bierbrouwerij, en 's avonds was het struinbos sprookjesachtig verlicht en kon je bij een klein podium naar muziek luisteren. Aanvankelijk waren er 's middag nog niet zoveel mensen, maar toen de optredens aan het eind van middag op gang kwamen, werd het toch nog gezellig druk. Eerder hadden we van de Oeverlanden samen met Nicolle Schatborn van L.T.J de plekken zorgvuldig uitgezocht waar het verantwoord was dit festival te houden.

Ingenieursbureau Troubadour was door L.T.J gevraagd in nauw overleg met de Oeverlanden een aantal criteria op te stellen, zodat het festival kunstzinnig en ecozinnig is.

De bijdrage van de Oeverlanden bestond uit een totempaal van Richard Mulder, tevens bewoner van Nieuw en Meer, en ook van uw redacteur in de vorm van een bescheiden stoepa. Een stenen constructie, waarbij het de bedoeling is dat deze overgroeit raakt door planten en als toevluchtsoord voor beestjes. Ook dit jaar hopen we weer vertegenwoordigd te zijn. Zo'n festival kan een bijdrage aan de

bekendheid en aantrekkelijkheid van het gebied betekenen, en ideeën stimuleren om het hele gebied ten zuiden van de snelweg te maken tot een zone van natuur, cultuur en recreatie.

Een ieder die ideeën heeft om aan dit eco-festival bij te dragen, kan een voorstel indienen. Stuur voor verdere info een mailtje naar lt.j@dds.nl, of naar bestuur@oeverlanden.nl

HB



Uitspraak koudewinning opnieuw uitgesteld

Op woensdag 5 januari, een mooie zonnige winterdag, vond bij de Raad van State op het Lange Voorhout in Den Haag, de hoorzitting plaats over de vergunning, het zogenaamde maatwerkbesluit, die het Hoogheemraadschap van Rijnland heeft verstrekt aan NUON. Deze vergunning wordt aangevochten door onze vereniging, samen met de VWZ (Vereniging Woonschepen Zuid), omdat we vinden dat de grenzen te ruim gesteld zijn waardoor het grote gevaar dreigt dat de kwetsbare balans van het meer verstoord raakt met ondermeer grootschalige blauwalgenbloei als gevolg. De VWZ vertegenwoordigt de woonboten van stadsdeel Zuid, waarvan er veel bij de Schinkelsluizen liggen.

Aan de andere kant bestrijdt NUON de vergunning omdat de grenzen te krap gesteld zouden zijn waardoor haar kostbare installaties niet optimaal kunnen renderen. Half februari had de Raad van State uitspraak zullen doen, maar ze heeft zichzelf een extra termijn van zes weken gegund. Dat kan en mag als je de hoogste rechtsinstantie van het land bent. We verwachtten eind maart de uitspraak te ontvangen, maar inmiddels is deze met opnieuw zes weken uitgesteld.

Inmiddels vond donderdag 3 maart de jaarlijkse informatieavond van Hoogheemraadschap Rijnland over de Nieuwe Meer plaats. Het werd een interessant verslag van 2010 over het reilen en zeilen van de Nieuwe Meer. Er hebben zich afgelopen seizoenen geen dramatische zaken afgespeeld. De koele zomer heeft geen blauwalg te zien gegeven, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Sloterplassen. Ecologisch gezien is dit het lastigste meer om weer op orde te krijgen. Ook hier bestaan plannen voor koudewinning.



Sinds twee jaar wordt ook koudewinning toegepast in de Ouderkerkerplas. Na de pauze volgde een boeiende uiteenzetting hoe daar het fosfaatgehalte wordt aangepakt met behulp van injectie van zuivere zuurstof. Niet om belletjes naar de oppervlakte te sturen zoals in de Nieuwe Meer, maar door oplossing in het water. De fosfaat bindt zo aan het driewaardige ijzer, dat al van nature in de bodem en het water aanwezig is. Vervolgens slaat de gevormde fosfaatverbinding neer op de bodem. In een jaar tijd is op deze wijze zo'n duizend kilo zuivere fosfaat verwijderd. Men hoopt op deze wijze de algenproblemen te zijner tijd onder de knie te krijgen. We volgen het met belangstelling. Over dit onderwerp zijn diverse interessante rapporten verschenen, die te raadplegen zijn op onze website. Als u dit leest zal inmiddels wel de uitspraak van de Raad van State bekend zijn; mededeling hiervan zal ook geschieden via de website.

Nico Jansen



Boezemlandje langs de Nieuwe Meer

Foto's: Hans Bootsma



'Mag ik u het bos insturen?'

Al werkende in De Oeverlanden vraag ik mensen wel eens of ik ze het bos mag insturen. Vooral wanneer ik denk dat het LAW-wandelaars zijn, mensen die een Lange-Afstands-Wandelpad lopen. En die kom je geregeld tegen want er lopen twee LAW's door het gebied.

Dat zijn het Noord-Holland-pad, zo'n 200 km lang, dat loopt van Den Oever naar Huizen (van de KNBLO-NL), en het vrijwel even lange Willibrorduswandelpad, dat Alkmaar verbindt met Utrecht (van de Nederlandse Wandelsport Bond). Van beide paden kan men de route-markeringen, een roodgele sticker met een blauwe pijl, respectievelijk geel-blauwe balkjes, op veel plekken in het gebied tegenkomen. Voor beide paden geldt dat ze de wandelaars bij het Nieuwe Meer over het geasfalteerde Jaagpad laten lopen terwijl het pad dat parallel daaraan door het bos loopt veel mooier is. Vandaar mijn tip aan die wandelaars, die helaas nooit even terug komen lopen om van hun waardering blijk te geven.

Wie goed oplet kan her en der in het gebied ook nog geel-rode balkjes tegenkomen. Die zijn van de Amsterdamse Ommegang, een streek-LAW rondom Amsterdam. Waar de twee eerstgenoemde paden dateren uit 2007, verscheen de eerste editie van de Ommegang al in 1986. In de betreffende 'topogids', een boekje met kaarten, routebeschrijving en achtergrondinformatie, worden De Oeverlanden als volgt beschreven: *'Bijzonder zijn de flora- en faunarijke Oeverlanden. Deze bestaan uit de oorspronkelijke veenbodem; ook zijn er gedeelten opgespoten. Op sommige plekken komen veel rietorchissen voor. De gemeente Amsterdam heeft dit gebied op het oog voor woningbouw.*

Een actiegroep verzet zich tegen deze plannen en pleit voor het behoud van deze oeverlanden als natuur- en recreatiegebied. In de jaren '20 en in 1952 deden zich al eerder confrontaties voor tussen natuurbeschermers en overheden over de bestemming van dit kostbare strookje natuurgebied. Jac. P. Thijsse duidde begin deze eeuw ook al op de grote waarde ervan. De Oeverlanden reiken vanaf de volkstuinen tot aan de Ringvaart. Het gebied staat onder grote druk: motorcrossbanen, een wirwar van paadjes, dump van grond, opslag van speeltuinmaterialen, en een restje veeteelt. Langs de oever liggen strandjes en een jachthaven. Er wordt veel gesurfd. 's Zomers is het een populair recreatiegebied voor Amsterdammers. De vogels lijken zich weinig aan te trekken van het verkeerslawaai. De planten hebben veel te lijden van betreding door recreanten. De actiegroep die zich inzet voor het behoud van de Oeverlanden, probeert iets aan beheer en onderhoud te doen; er worden onder andere schoonmaakdagen georganiseerd.'

In 1997 verscheen een nieuwe druk van deze gids, met iets andere informatie voor de wandelaar: *'De Oeverlanden, vroeger grondopslag en oefenterrein van de ME, sinds 1981 ecologisch beheerd door Vereniging De Oeverlanden Blijven. Ze hebben een grote variëteit aan natuur en verschillende biotopen. Het Comité Oeverlanden Blijven Homolanden zet zich daarnaast in voor behoud van het gebied als ontmoetingsplaats voor homo's - in stadsrand-natuur bestaat soms enige concurrentie tussen*



zijn er dus van over.

Naast Nederlandse LAW's, waarvan het Pieterpad veruit de bekendste is, zijn er ook grensoverstijgende wandelroutes. Zo is er de E-2 (van Hoek-van-Holland naar Nice), en is er ook een E-11, die was gepland van Haarlem, door Duitsland naar de Pools-Litouwse grens. Was dat plan doorgegaan dan had De Oeverlanden onderdeel uitgemaakt van een groot internationaal wandelpad! Helaas heeft men het traject van het Marskramerpad, het Nederlandse deel van de E-11, uiteindelijk in Scheveningen laten eindigen, omdat er naar Haarlem geen kwalitatief goede route te maken zou zijn. Dat klopt echter niet, omdat ik de route ook volgens het oorspronkelijke plan heb gelopen en heb geconstateerd dat er wel degelijk een mooie wande-

verschillende belangen.' Inmiddels is de Amsterdamse Ommegang opgeheven, omdat door stadsuitbreiding teveel van de wandelkwaliteit verloren was gegaan. Alleen nog enkele markeringen

ling van te maken was. Echt een geval van jammer maar helaas. Tenslotte: het pelgrims-pad, één van de grote LAW's, komt rakelings langs De Oeverlanden. Vanuit Centrum Amsterdam loopt het via Vondelpark en langs het Jaagpad over de Schinkelsluizen - waar de roodwitte markering te zien is - richting Amstelveen en vervolgens verder naar Den Bosch en Maastricht. Mocht van die route weer eens een nieuwe druk komen, dan adviseer ik voor zomerse weekenden voor een alternatieve route gebruik te maken van het veerpontje over het Nieuwe Meer. Dan hoeven de wandelaars niet meer langs al die lelijke kantoorkolossen in Buitenveldert.



Rein Cremer

P.S. Bescheiden als Rein is, heeft hij niet gemeld dat hij de E-11 van de Oeverlanden tot ver in Polen helemaal heeft gelopen - HB

Foto's: Hans Bootsma



Twée nieuwe pontverbindingen in de Ringvaart

Toeval of niet, maar nadat vorig voorjaar op de achterkant van de Oever aandacht was besteed aan diverse historische pontverbindingen rond de Nieuwe Meer, hebben een aantal bewoners uit het buurtschap Nieuwe Meer het plan opgevat de verbinding tussen hun dijk-dorp en de overkant, het Amsterdamse Bos ter hoogte van de uitspanning Boerderij Meerzicht, opnieuw tot leven te wekken. Hierdoor zou het opnieuw mogelijk zijn een volledig rondje Nieuwe Meer te maken. De dienst wordt tussen 15 april en 15 oktober uitgevoerd, en voorlopig alleen in het weekend en op feestdagen. Een enkele reis zal 50 cent kosten (voor meer informatie zie www.nieuwe-meer.info).

Aanvankelijk was het de bedoeling de oude kettingpont die vroeger iets naar het noorden tot in de jaren vijftig in gebruik was, te restaureren, maar in verband met de belangrijke scheepsroute alhier, mocht dat niet meer. De pont zelf bestaat nog wel, maar is niet meer beschikbaar. Dus heeft de Veerpontcommissie van Buurtvereniging Nieuwe Meer met behulp van subsidies van gemeente en lokale sponsors zelf een veilige pont laten bouwen. Vorig jaar augustus vonden al een aantal proefvaarten plaats.

Er wordt naar gestreefd op den duur ook rolstoelen te kunnen overzetten. Ook wil men de pont



Foto: Buurtvereniging Nieuw en Meer

elektrisch aandrijven. Met het Amsterdamse Bos is regelmatig goed overleg geweest over een passende uitvoering van de steiger aan die kant, compleet met informatieborden. Naar financiële middelen om een echte steiger aan de Haarlemmermeerkant te bekostigen wordt nog gezocht. Middels een aantal tijdelijke aanpassingen kan er half april toch van start worden gegaan.

En of dat niet genoeg is, wordt wat meer naar het noorden nog een pontverbinding in gebruik genomen, bij de Akermolen in Sloten. Hierdoor zal deze plek vanuit Badhoevedorp gemakkelijker bereikbaar worden. De vaart zal op afroep plaatsvinden; indien niemand aanwezig is dan bellen naar het onlangs gerestaureerde Theehuis de Akermolen. De hele week door behalve op maandag, van 10 tot 6, in de zomer tot 8 uur.

Hans Bootsma

Oproep Ledenwerkdag - 5 november

Grijp uw kans! Het is nog ver weg, maar later dit jaar organiseren we op zaterdag 5 november van elf uur tot half vier een natuurwerkdag om leden op deze manier de kans geven van binnenuit met het beheer kennis te laten maken, en samen te werken met de beheervrijwilligers. Dit is op dezelfde dag als de landelijke Natuurwerkdag, maar maakt er geen deel van uit. Hiermee wordt eigenlijk een traditie uit de begintijd van de Oeverlanden nieuw leven ingeblazen toen opruim- en beheeracties de strijd om ons gebied voor de natuur te behouden kracht bijzetten.

Wat de werkzaamheden precies zullen inhouden staat nog niet vast, maar zal mogelijk het afvoeren van maaisel van oeverruigtes zijn. Of het weer eens reinigen van poelen. Of mogelijk het verzamelen van zwerfvuil. Misschien zijn we al toe aan het knotten van de eerste wilgen. Heerlijk om een dag buiten te zijn. Dit kan de Oeverlanden een extra impuls geven om werkzaamheden uit te voeren waar we anders niet altijd aan toe komen. Aanmelding wordt zeer op prijs gesteld in verband met onze voorbereidingen: tel. 06-3384 6602, of via bestuur@oeverlanden.nl.

Dam in Eco-sloot aangelegd

Afgelopen herfst is opnieuw een onderdeel uitgevoerd in het kader van de Waternota ofwel 'Oase aan de Zuidas' die een verbetering van de waterkwaliteit alsmede de beleving van schoon en levend water beoogt. Het betrof de aanleg van een stuwdam in de Eco-sloot, naast het oostelijkste fietsbruggetje tegenover de Anderlechtlaan, waardoor de waterhuishouding in dit doodlopende gedeelte los komt te staan van die in de Riekerpolder. Het waterpeil komt vanwege het kwelwater vanuit het Nieuwe Meer (-0.65NAP) door de stuw hoger dan de -1.90NAP van de rest van de sloot, tot maximaal -1.80NAP.

Graag had ik een nog grotere peilverhoging gerealiseerd, tot -1.40NAP, maar dat stuitte bij Waternet op een enorme procedure die veel tijd en geld zou hebben gekost. Nu past het nog binnen het bestaande peilbesluit van de Riekerpolder. In de laaggelegen delen van Nederland past peilverhoging niet in het denkpatroon; in een eeuw tijd is het peil van de Riekerpolder verlaagd van -1.50 tot -1.90NAP. In het veen is er (haast) geen weg terug!

Woensdag 17 november om ongeveer elf uur was het dan zover dat de dam kon worden gesloten. Heel speciaal om in Amsterdam een dam aan te leggen, zoveel eeuwen na de oerdam! Een dag later zag ik aan de peilstok, die meteen erbij werd ingeslagen, een verhoging van drie cm. Aangezien er geen neerslag was geweest, kon dit alleen een gevolg zijn van toestromend kwelwater. Omgerekend over het oppervlakte van dit slootgedeelte, 800 vierkante meter, betekende dit een volumetoename van ongeveer 24 duizend liter in een tijdsbestek van 24 uur. Per uur kwelt er dus zo'n duizend liter water de sloot in. Dat is meer dan ik had verwacht. In enkele dagen was de maximale peilverhoging bereikt, en werd er afstromend water zichtbaar bij de dam.

We hopen dat de waterkwaliteit, die in deze uitloper van de Eco-sloot

altijd belabberd was waardoor in warme perioden een rottende lucht verspreid werd, nu beter wordt. Een volgende actie zal het verdiept plaatsen van het compressorhuisje zijn, dat nu nog lelijk in het zicht staat. Dat vergt overleg met diverse partijen, dus daar zal nog wel wat water door de Eco-sloot stromen eer het zover is. In elk geval weet de waterral deze actie te waarderen, getuige de regelmatige aanwezigheid van deze mysterieuze vogel.

Nico Jansen



Foto's: Nico Jansen

Algemene Ledenvergadering (ALV) 2011

Hierbij nodigen wij u uit voor het bijwonen van onze jaarvergadering. Een mogelijkheid om nog eens de gevolgen van de samenvoeging van de stadsdelen onder de loep te nemen. Ruud Jansen vertelt over de enorme diversiteit aan kevers en wantsen die vorig jaar is aangetroffen op de Oeverlanden. Wel 800 verschillende soorten. Tot slot een botanische wandeling op het depot onder begeleiding van Hans Bootsma, waarbij met Ruud Jansen ongetwijfeld ook naar insecten gezocht zal worden, als opmaat voor excursie op 22 mei. Een hapje en drankje zijn aanwezig.

Datum: zaterdag 14 mei 2011

Plaats: NME-centrum 'De Waterkant' in de Oeverlanden

Tijd: Vergadering 14.00 - 15.15 uur

Keverlezing, botanische rondwandeling 15.15 - 16.00 uur

AGENDA

1. Opening en vaststellen agenda
2. Bestuursmededelingen, ingekomen stukken
3. Goedkeuring verslag ALV d.d. 15 mei 2010
4. Goedkeuring jaarverslag bestuurswerkzaamheden (verslag in *Oever*)
5. Goedkeuring jaarverslag beheervrijwilligers (verslag in *Oever*)
6. Bespreking jaarverslag Publiciteit
7. Bespreking jaarverslag Natuurclub BioBende (verslag in *Oever*)
8. Bespreking website
9. Bespreking financieel overzicht 2010 en goedkeuring begroting 2011
10. Verslag kascommissie: Olga Ruitenbergh (2) en Ruud Jansen (1).
11. Goedkeuring financieel overzicht 2010 en begroting 2011
12. Decharge kascommissie en benoeming nieuwe kascommissie
13. Verkiezing bestuursleden en vaststelling nieuw bestuur
14. Rondvraag en sluiting

Volgens de regels treden bestuursleden na vier jaar af maar mogen zich herkiesbaar stellen. Reglementair moeten Chris Arntzen, Nico Jansen, Daphne de Wijs en Ria Beerlage aftreden. Allen stellen zich echter weer verkiesbaar. Liesbeth Stricker, Hans Bootsma en Tello Neckheim hebben aangegeven het volgende jaar zich weer in te willen zetten voor de Oeverlanden als bestuurslid. Meine van Bommel die zich oriënteert op het bestuurslidmaatschap, zal aangeven of hij zich verkiesbaar zal stellen.



Tello Neckheim, voorzitter

Oproep redacteur Oever

Vanaf volgend jaar wil ik, na vijf jaar de redactie over dit blad gevoerd te hebben het wat rustiger aandoen met deze werkzaamheden. Daarom zoekt de V.D.O.B. naar iemand die dat samen met mij wil doen. Dus een **assistent-redacteur**. In eerste instantie om een deel van het werk te doen zoals artikelen redigeren, maar met name ook het begeleiden van het drukproces door het onderhouden van contacten met de drukker in geval van mijn afwezigheid. Voorlopig wil ik wel hoofd-redacteur blijven. Op termijn is overname van het redacteurschap mogelijk. Op deze manier is er uiteraard ruim de tijd goed ingewerkt te raken. Natuurlijk wordt eigen inbreng op prijs gesteld.

Hans Bootsma; reacties graag naar: bestuur@oeverlanden.nl

Bestuursactiviteiten

Het jaarverslag van de vereniging heeft als functie de leden maar ook de subsidiënten op de hoogte te brengen van de ontwikkelingen en werkzaamheden binnen onze vereniging en niet in de laatste plaats om onze toekomstplannen te ontvouwen. In de volgende paragrafen wordt dit toegelicht.

Algemene Leden Vergadering (ALV)

De afgelopen ALV vond plaats op 15 mei 2010. Het verslag van deze vergadering is in deze *Oever* afgedrukt. In de periode 2010-2011 hadden de volgende bestuursleden zitting in het bestuur: Tello Neckheim, voorzitter; Daphne de Wijs, vice-voorzitter; Chris Arntzen; Nico Jansen; Ria Beerlage; penningmeester, ledenadministratie; Hans Bootsma, redacteur Oever; Liesbeth Stricker

In het afgelopen bestuursjaar is er geen secretaris geweest, deze taak is opgevangen door de bestuursleden. Meine van Bommel is door Chris uitgenodigd, en heeft zich georiënteerd op dit werk. Meine heeft de bestuursvergaderingen enthousiast bijgewoond.

Vergaderingen en overleg

Zoals gebruikelijk heeft het bestuur ongeveer om de zes weken vergaderd. De vergaderingen zijn vrijwel allemaal in de Waterkant gehouden. Naast het bijwonen van bestuursvergadering gaan bestuursleden ook naar stadsdeelvergaderingen of andere bijeenkomsten die over de Oeverlanden of Nieuwe Meer gaan. Ook houden ze contact met de GroeneAS; Hans Bootsma bezoekt regelmatig beheerdersmiddagen. Met het nieuwe stadsdeel Nieuw-West heeft nog geen officieel overleg plaatsgevonden. Daarover hieronder meer.

Financiën

Het financieel beheer wordt uiteengezet tijdens de jaarvergadering. De balans en winst- en verliesrekening

wordt gepubliceerd in de *Oever*. De kascommissie controleert de verslaglegging. Naar aanleiding van het vorige bestuursverslag (periode 2009 - 2010) kunnen we melden dat ons eigen vermogen nog niet onder de 10.000 Euro is gekomen.

Website

Webmaster Ben Bolscher heeft ook in het afgelopen jaar de website www.oeverlanden.nl van de vereniging beheerd.

Natuurclub

Sabine Kuijper en Sonja Hoekmeijer hebben de BioBende aangevoerd. Net als vorig jaar zijn er voldoende aanmeldingen. Ouders zijn enthousiast over deze activiteit voor hun kinderen in het stadsdeel. Het verslag van hun activiteiten is geplaatst in deze *Oever*.

Werkgroep PR

Jan Kees van Dijk is ook in het afgelopen jaar actief bezig geweest met het werven van leden en is op zijn eigen wijze vaak aanwezig in de Waterkant, het NME-centrum van de Oeverlanden. Zijn verslag is te lezen in deze *Oever*.

Beheerstichting

Het plan om een beheerstichting op te richten is nog steeds in een oriënterende fase. Binnen het bestuur is wel een meerderheid voor een andere bestuursvorm maar vanuit het stadsdeel is zonder opgaaf van redenen het overleg hierover afgebroken. We schrijven deze gang van zaken op het conto van de herindeling van de stadsdelen, maar verwachten in het komende bestuursjaar een open oor voor onze voorstellen het beheer van de Oeverlanden in eigen hand te nemen.

Foto: Hans Bootsma



Foto: Hans Bootsma



Op zondag 5 september luidt gedeputeerde Ron Meerhof de Fietsdag van de GroeneAS in bij café Aquarius. Rechts met hoed portefeuillehouder Paulus de Wilt. Op de onderste foto het begin een korte rondleiding door de nauwelijks zichtbare Rein Cremer (links), iets rechts van het midden Marijke Andeweg van het Amsterdamse Bos.

Foto's: Hans Bootsma

Nieuwjaarsbijeenkomst

De 'Soep & Zopie' werd voor de vierde keer georganiseerd op 6 februari 2011 in de Waterkant met als doel om de leden in het nieuwe jaar een gezellige middag aan te bieden en om bij te praten bij een warme kom soep. Ondanks het gure winterweer bestond de opkomst, net als vorig jaar, uit iets meer dan 30 personen en was de sfeer gezellig. Helaas waren de uitgenodigde bestuursleden vanuit het stadsdeel en de provincie niet gekomen; wij denken dat het een gemiste kans is voor hen om met ons kennis te maken in een ongedwongen sfeer.

Inventarisaties en onderzoek

De geplande broedvogelinventarisatie is niet van start gegaan. We gaan weer proberen iemand te vinden om het dit jaar op te pakken. De reguliere inventarisaties gaan wel gewoon door zoals de telling van vlinders en nachtegalen. In de *Oevers* is zo nu en dan te lezen welke bijzonderheden zijn gezien aan flora en fauna.

Educatieve activiteiten door de vereniging

De vereniging heeft 13 excursies en wandelingen georganiseerd en deze werden door een wisselend aantal mensen bezocht met een maximum van 20 deelnemers.

Natuur- en Milieueducatie door stichting Veldstudie

Medewerkers van stichting Veldstudie hebben zoals gebruikelijk ook dit jaar lessen gegeven aan leerlingen van het basisonderwijs in het kader van natuur- en milieueducatie. De Waterkant wordt gebruikt als leslokaal, de Oeverlanden en een stukje Ons Buiten worden gebruikt als praktijkruimte, terwijl de kinderen op het depot hun boterham kunnen opeten. Geert van Griethuysen heeft ondanks de bezuinigingen door de overheid op natuur en milieu toch subsidie ontvangen van stadsdeel Nieuw-West en kan doorgaan met de activiteiten van de stichting in de Oeverlanden. Wij zien dit als teken dat het stadsdeel natuur- en milieueducatie in de Oeverlanden serieus neemt, en zijn daar blij mee. Al zal het voor volgende jaar gaan spannen, als er in het nieuwe stadsdeel andere subsidieregels gaan gelden (zie artikel Liesbeth Stricker op p.3).

Waterhuishouding in de Oeverlanden: Oase aan de Zuidas

Afgelopen jaar is Nico begonnen met het uitvoeren van de aanleg van een dam in de sloot langs de Johan Huizingalaan. Doel is om een 'rothoekje' meer water te geven zodat er minder kans ontstaat dat er zuurstofloosheid ontstaat. Het volgende project wordt het laten stromen van water van de Jaagpadsloot naar de tocht-sloot bij het Jaagpadbos, waarbij dus een tweede beek wordt gerealiseerd.

Groene As

Op een mooie zondag in september vond de Groene AS Fietsdag plaats. Ons Oeverlandengebied, voor deze gelegenheid feestelijk versierd met ballonnen, vormde één van de ontvangstplekken in deze ecologische verbindingzone. De Groene AS bood een lunch aan in Aquarius, waar Ron Meerhof, PvdA-gedeputeerde van Noord-Holland een openingstoespraak hield, in aanwezigheid van Paulus de Wilt, wethouder stadsdeel Nieuw-West, Michiel Tromp, programmacoördinator Groene AS en de nieuwe directeur van het Amsterdams Bos, Marijke Andeweg. In de loop van de dag zijn er in totaal 85 mensen onthaald in De Waterkant, waar JanKees zijn onvolprezen muntthee schonk. Rein Cremer begeleidde vakkundig een kleine excursie langs de oever, over de

kleivlakte en terug langs het moeraspad. Meerdere beheer- en bestuursvrijwilligers hebben deze dag hun hand- en spandiensten geleverd.

Koudewinning Nieuwe Meer door NUON

De ontwikkeling rond de aanvraag van vergunningen door NUON om koude te winnen uit de Nieuwe Meer is nog niet afgerond. De vereniging heeft samen met de vereniging Woonschepen Zuid met steun van advocaat Anna Jonkhoff en hydroloog Han Stricker actief geprotesteerd en deze zaak is tot de Hoge Raad gekomen. De uitslag wordt verwacht maar is bij het ter perse gaan van dit nummer nog niet bekend.

De vereniging is geen tegenstander van koudewinning uit het meer, want theoretisch is dit milieuvriendelijk, maar waar we voor waken is dat de procedures goed worden opgevolgd zodat de wil van NUON om alles snel en goedkoop te kunnen doen niet ten koste gaat van het milieu in de Nieuwe Meer. De recreant is niet gebaat bij een meer dat vol zit met blauwalg en daarbij komt dat nieuwe richtlijnen aangeven dat de Nieuwe Meeroevers veel schoner moeten, en als paaiplaats voor vissen beschermd dienen te worden.

Destratificatie-installatie

Het Hoogheemraadschap Rijnland heeft een bijeenkomst georganiseerd volgens afspraak en daar werd verslag gedaan over de gang van zaken van het afgelopen jaar. Doordat de zomer niet al te warm was, en de installatie tijdig werd aanzet, waren er geen problemen met blauwalg (zie artikel Nico Jansen, p.9).

Ontwerp Structuurvisie Amsterdam

De Noordelijke Oeverlanden blijven onderdeel van de Amsterdamse Hoofdgroenstructuur en we hoeven ons over de komende jaren geen zorgen te maken over aantasting door bebouwing. Reden te meer om de natuur en recreatiefunctie nog meer te versterken om volgende 'aanvallen' nog beter aan te kunnen.

Stadsdeel Nieuw-West

Het nieuwe stadsdeel is een feit geworden. We gaan in het nieuwe bestuursjaar nieuwe contacten leggen met Nieuw-West, dat is broodnodig. In het afgelopen jaar bleken we niet echt een prioriteit te zijn als landschapspark met zijn natuur en recreatieve functies. Wij vatten het maar op als dat 'goede wijn geen krans behoeft'. We zijn namelijk wél gehonoreerd met de jaarlijkse waarderingsubsidie, de afgelopen twee jaar bedroeg deze vijfduizend euro. Dat zegt toch wel iets over de waardering van de bestuurders over ons werk. Nu de kaarten geschud zijn en duidelijker is geworden wie het voor het zeggen heeft in het stadsdeel, kunnen we weer de organisatie opstarten om alle groengroepen weer eens bij elkaar te brengen. In het afgelopen jaar zijn er twee kennismakingsbijeenkomsten geweest die om een vervolg vragen.

Wat brengt het bestuursjaar 2011-2012?

Verbeteren contacten met stadsdeel en provinciale bestuurders. Het blijven volgen van de ontwikkelingen rond de koudewinning in de Nieuwe Meer en de bestrijding van blauwalg. Het wederom opstarten van een organisatie waarbij alle groengroepen in het stadsdeel een stem krijgen (GG-platform). Het wederom proberen te organiseren dat de Oeverlanden geïnventariseerd wordt op broedvogels. En zoals gebruikelijk het prachtige landschapspark de Noordelijke Oeverlanden te beschermen tegen allerlei bedreigingen zodat de Amsterdammer kan blijven genieten van alles wat dit gebied te bieden heeft.

Namens het bestuur van de vereniging "De Oeverlanden Blijven!"

*Tello Neckheim, voorzitter.
Daphne de Wijs, vice-voorzitter.*

Foto: Hans Bootsma



Een wit en koud begin en uiteinde (deel 2)

Dat heb ik niet zo vaak, dat ik de eerste zin van het vorige jaarverslag vrijwel letterlijk kan overnemen. Dat begon met: '2009 was in tenminste een opzicht een bijzonder jaar. Het begon met ijs en sneeuw en eindigde daar ook mee.' Vervang 2009 door 2010, dan klopt de mededeling nog steeds en hebben we twee bijzondere jaren op rij. Wij hopen dat dat zo blijft, dat een winter ook echt een winter is; het is misschien wat jammer voor de ijsvogels, maar wel goed voor de natuurbeleving.

Het ritme der seizoenen

Wat betreft onze werkzaamheden: wie dit verslag jaar-op-jaar leest weet dat wij vrij veel in herhaling vallen, dat hoort nu eenmaal bij werk dat zich door de seizoenen laat dicteren. In de zomermaanden is dat overwegend maaiwerk, in de wintermaanden vooral 'houtwerk' (wilgen knotten, grienden beheren, doorzichten maken). En tussendoor en soms tegelijk het hele jaar door het ophogen van paden in de natte gedeelten en het verzamelen van zwerfvuil. Dat staat eigenlijk elk jaar in ons jaarverslag: continuïteit is de essentie van onze werk.

Naast die continuïteit maken, zelfs in toenemende mate, inventarisatie en monitoring deel uit van ons werk. Bij de inventarisatie houden we bij welke planten en dieren, uit alle groepen, worden gezien - en soms ook waar. Bij de monitoring volgen we van een beperkt aantal soorten de trend: gaan ze voor- of achteruit, en zoeken we naar een verklaring hiervoor. Bij veel planten letten we daarbij op de invloed van de Schotse hoog-

landers. Sommige planten hebben voordeel bij hun graasgedrag, andere juist niet. Momenteel constateren we weinig verschillen vergeleken met vorig jaar.

Monitoring

In 2010 is extra gelet op de fazant. Die kwamen vroeger in De Oeverlanden vrij veel voor, er waren dagen dat je er wel vijf tegelijk zag. Tegenwoordig gebeurt dat niet meer, je ziet en hoort ze nog maar zelden. Op basis van onze waarnemingen denken we dat er in 2010 minimaal twee en maximaal mogelijk iets meer broedgevallen zijn geweest. Het is weliswaar bekend dat voor de fazant deze neergaande trend landelijk is, maar wij vragen ons wel af of die teruggang niet wordt versterkt door de alom aanwezige hooglanders en het toenemende aantal honden en professionele hondenuitlaatbedrijven. Beide dragen er toe bij dat het er voor een grondbroeder, die de fazant nu eenmaal is, niet gemakkelijker op wordt. Wij stellen voor dat de VDOB er voor gaat pleiten om het uitlaten van honden in het broedseizoen aan banden te leggen.

Qua monitoring bent u als lezer er aan gewend een tabel inzake dagvlinders in dit verslag aan te treffen. Deze vlindergroep volgen we al jaren op twee manieren, zowel structureel (een vaste route die in het vliegseizoen bijna elke week wordt gelopen), als incidenteel (waarnemingen die het hele jaar door - maar niet erg structureel - in het hele gebied worden gedaan). Voor 2010 is het beeld voor beide groepen van waarnemingen vrij onveranderlijk. De algemene soorten, zoals atalanta,

de diverse witjes en de zandoogjes doen het ook in 2010 weer goed, al heeft het bruin zandoogje even een dipje, terwijl de wat zeldzamere soorten als de kleine vuurvlinder, de blauwtjes en het hooibeestje als immer ook in kleine aantallen worden waargenomen, waarbij het toeval een grote rol speelt. De al genoemde tabel slaan we dit jaar over, maar we hopen in de nabije toekomst eens een wat uitgebreider verhaal te wijden aan de dagvlinders. En dan gaat het ook over een door experts betwiste waarneming van het geelsprietdikkopje.

Dan nu de nachtegalen, ook een vast element in dit jaarverslag. De neergaande trend lijkt zich door te zetten. Die trend is landelijk. Hadden we in 2009 nog vier met zekerheid vastgestelde territoria; in 2010 waren dat er drie, mogelijk vier, afhankelijk van hoe strikt de criteria worden gehanteerd.

Exotenbestrijding

Nog opmerkelijk is de tijd die we in 2010 hebben besteed aan het bestrijden van exotische plaagplanten. Naar ons idee hebben we in 2010 de reuzenbalsemien een flinke slag toegebracht. Het betreffende beleid zullen we in 2011 zeker doorzetten, terwijl we daarbij hopen ook de Japanse duizendknoop en de Canadese guldenroede wat steviger en systematischer te gaan aanpakken. Bij de bestrijding hopen we ook op een wat betere bijdrage van de Schotse hooglanders. Het zijn dan ook wel beheerders - collega's! -, maar hun inzet en visie laat nog wel eens te wensen over, al lijkt er verbetering te zijn. Stilaan lijken ze de reuzenbalsemien meer en meer als acceptabel voedsel te zien, en mogelijk gaat dat ook voor de Japanse duizendknoop gelden. Kennelijk moeten ze het gewoon leren!

Nieuw-West

Dat allemaal over de natuur. Vermeldenswaardig zijn de gevolgen van het opgaan van stadsdeel Slotervaart in Nieuw-West. Zoiets betekent veelal dat het hele personeel(-sbeleid) op de schop gaat. Zo ook nu en hier. De laatste jaren was Cor Hotting voor ons, tot wederzijds genoegen, de contactpersoon bij het stadsdeel. Na de reorganisatie zijn dat Sandro Hooft en Frank Hoonhout. Maar het moet gezegd, dat waar wij dachten dat Cor moeilijk te vervangen zou zijn, inmiddels gebleken is dat in de praktijk ook Sandro en Frank het vrijwilligerswerk een warm hart toedragen. Wij hopen en rekenen op een voortgaande goede samenwerking!

Tenslotte: in 2010 werden zo'n 2865 uur door de vrijwilligers aan natuurbeheer besteed; dat is wel inclusief de werkzaamheden op het depotterrein rond de Waterkant, met ondermeer de werkplaats, heemtuin, vleermuisbunker en speelgedeelte, maar toch. De vrijwilligers sparen het stadsdeel al gauw zo'n anderhalve voltijsbaan uit; een unieke situatie die niet genoeg vermeld kan worden. Uiteindelijk kon al dit werk alleen maar plaatsvinden dankzij de voortdurende aanwezigheid twee dagen per week van natuurbeherend zzp-ster Carla Peperkamp. Dat zulks mogelijk is, daar zijn we het stadsdeel zeer dankbaar voor; ook voor 2011. Zo, en nu eerst een Bavaria (malt).

Rein Cremer



Het bundelen van wilgentakken voor de voorzetover, afkomstig uit ons gebied en aangevuld met takken elders uit het stadsdeel.

Foto: Hans Bootsma



Van links naar rechts: Stammen verzamelen voor takkenrillen en stookhout; Chris en Henk aan het werk bij de vleermuistunnel; verwijderen van een gevaarlijke tak.

Foto: Yigal Boegborn

De BioBende van 2009 tot nu

In 2007 was ik gestopt met de Natuurclub, maar bleef wel lid van de Oeverlanden. Ik las de *Oever* met veel plezier, maar verbaasde mij erover dat er niemand te vinden was om de club over te nemen. Ik had het inmiddels minder druk met mijn werk in het voortgezet onderwijs, en had iemand gevonden met wie ik de club kon doen. Want samen met een ervaren natuurwerker was toch wel een voorwaarde geworden om de kinderen te begeleiden. Sonja Hoekmeijer is een vriendin die ik ken van de lerarenopleiding en is werkzaam op de schooltuinen in Amsterdam Zuidoost.

We wilden ons onderscheiden van andere activiteiten, en ook een naam voor de club. De naam was al eerder ontstaan door freelance natuurwerk met kinderen bij stichting het Buitenland. De BioBende was geboren! In 2009 hadden we gelijk veel aanmeldingen, we startten met zestien kinderen. De BioBende bestond toen uit negen jongens en zeven meiden. Elk jaar bestaat er een redelijk vast programma. We bieden altijd een onderwerp aan, bijvoorbeeld kleine waterdieren vangen en in het veldstudiecentrum bestuderen onder de binoculair. Willen kinderen liever op het terrein een eigen hut maken dan kan dat ook. Keuzemogelijkheid en vrijheid binnen de mogelijkheden van het terrein vinden wij belangrijk. Kinderen kunnen zelf op ontdekking gaan en onderzoeken wat ze leuk vinden. Dat is de kracht van de BioBende.

Natuurlijk maken we bijna altijd een wandeling door het gebied om te kijken wat er allemaal groeit, bloeit en vliegt, en waar de Schotse Hooglanders zich ophouden. Jimmy, mijn hond, is er ook nog steeds bij. Gelukkig gaat hij niet meer zo wild achter de koeien aan blaffen, hij is een beetje doof en blind geworden. Een vast onderdeel van de bijeenkomst is vuur maken en een eigen broodje bakken. En als we geluk hebben komt JanKees nog langs met zijn paard Odite. Bijna iedereen mag een rondje op het paard! Ook proberen we elk jaar iets nieuws uit.

Afgelopen jaar was dat diersporen zoeken en gipsafgietsels maken. Daarbij kwam de grote berg met zand bij de ingang van het terrein



goed van pas. Dit jaar proberen we een oerprogramma in elkaar te zetten.

De BioBende verkrijgt zijn leden vooral door mond-tot-mondreclame, vorig jaar zaten we met 20 leden vol. Dan werken we met een wachtlijst. Kinderen blijven ongeveer 2 jaar lid van de BioBende. Dit jaar is er dus weer plaats voor nieuwe belangstellenden. Verder hebben we een erelid: Ingwer Hooibrink. Ingwer loopt al vanaf 2005 mee met de BioBende en heeft een belangrijke rol binnen de groep. Hij vindt de meeste dieren en is opperhoofdstoker!

Sabine Kuijper

boven: Foto: Anita Alsemgeest
 middelste: Waterdierjes kijken met Sonja.
 links: Ingwer, opperhoofdstoker. Foto's: Sabine Kuijper

Voorjaars schoonmaak

Langs de oever van de Nieuwe Meer vormt zich vooral na de herfst- en winterstormen altijd een aanspoelgordel van vooral hout en plastic. Het vroege voorjaar, als de vegetatie nog kort is, biedt dan een goede gelegenheid een en ander op te ruimen. Hier bestuurslid Nico Jansen, die ook een dag per week voor het stadsdeel vuil ophaalt, samen met beheervrijwilliger Meyndert aan het werk. 'Elk voortbrengsel van de kunststof-industrie is hier te vinden', aldus Nico.



Picknickbanken

Begin maart verscheen er een bedrijfje met een grote mobiele zaaginstallatie bij het toegangshek van het depoterrein. Nico Jansen mocht op kosten van het stadsdeel al eerder afgeleverde iepenstammen tot planken en balken laten verzagen. Hiermee kunnen dan ongeveer tien nieuwe picknicktafels in elkaar gezet worden. Al de week daarop togen Richard en Ioannis aan het werk. Deze eerste bank werd vervolgens bij een strandje vlak buiten het depoterrein geplaatst.



PR-activiteiten

De winter van 2009-'10 was behoorlijk heftig, met veel sneeuw hetgeen mooie foto's opleverde. Vele vogels bezochten ons terrein bij de voertafel voor het zijraam van de Waterkant; 22 soorten telde ik. Onze nieuwjaars-bijeenkomst, de Soep & Zopie, op 7 februari, werd goed bezocht. Helaas was het op de excursie 'Speuren naar sporen' zulk slecht weer dat er niemand kwam. Daarentegen trok de 'Torrentocht' onder leiding van Ruud Jansen op 16 mei véél belangstellenden. De vleer-muizenexcursie van Floor van der Vliet trok dit jaar helaas weinig bezoekers, slechts 8 in plaats van 35 een jaar eerder.

Ook was ik weer bij de burens van volkstuinpark 'Ons Buiten' uitgenodigd tijdens hun manifestatie 'Tuinkunst'. Ik had er een leuk hoekje waar ik wat pr-materiaal kon aanbieden! Mooi weer en zeven nieuwe leden. Verder was ik regelmatig bij het Parkenoverleg aanwezig, en bezocht ik bijeenkomsten van collega's als de Ruijs Hof, de Heimanshof in Hoofddorp en de Groene Schinkel, waarmee ik allemaal prettige en inspirerende contacten onderhoud. Ook bezocht ik dagen van de GroeneAS en Eigenwijks.

Dit jaar kwamen er 1200 leerlingen langs die vooral les kregen van David van de stichting Veldstudies die ik altijd meehelp. Verder was ik een paar maal aanwezig toen de Waterkant verhuurd werd, en kwam een groep daklozen met het HVO tweemaal in alle rust van hun lunch en een korte rondleiding genieten.



Verder was het een prima jaar met in de weekeinde veel bezoekers en ongeveer zestig nieuwe leden. Het zou fijn zijn als we dit jaar ons duizendste lid zouden mogen verwelkomen! Nog even dit: als u als lid onder het motto 'Leden werven leden' in uw vrienden- en kennissenkring vraagt of zij nog belangstelling hebben lid te worden, zou dit een geweldige steun zijn dit doel te bereiken.

Helaas heeft mijn fjordenpaard Odite nog steeds geen vervangende stal, terwijl mijn situatie nu zéér nijpend is!!! Wie o wie weet huisvesting in Amsterdam of omgeving, die per fiets of openbaar vervoer bereikbaar is?? De meeste dagen in de week ben ik vanaf één uur 's middags tot een uur of vier op het depot in de Waterkant! Telefoon alhier 669 19 63 of 617 19 15 thuis.

JanKees van Dijk

Notulen Algemene Ledenvergadering (ALV) van 15 mei 2010

Aanwezige bestuursleden: Tello Neckheim (*voorzitter*), Ria Beerlage, Chris Arntzen, Nico Jansen, Liesbeth Stricker en Hans Bootsma (*notulen*). Afwezig met bericht: Daphne de Wijs. Aanwezige leden en belangstellenden: plusminus 30 personen (*zie presentielijst*).

1. Opening

Tello: Het is een mooie opkomst. De concept-agenda wordt aangenomen.

2. Bestuursmededelingen

Tello: Daphne is niet aanwezig wegens het recent overlijden van haar moeder. Er zijn geen ingekomen stukken of vragen.

3. Concept verslag ALV d.d. 9 mei 2009

Rein Cremer: Gerard Molenwijk gaf aan op de vorige ALV dat we raadsleden van het nieuwe nieuwe stadsdeel zouden moeten gaan benaderen, en vroeg of dat gebeurd was. Tello: Wel mee bezig geweest, via het organiseren van de Groengroependag. Tello: We hebben bewust niet te vroeg contact gelegd want ze zijn veel met de nieuwe organisatie bezig. We zijn hier nog niet mee klaar. We gaan nog samenvatting maken van alle verzamelde gegevens over de groengroepen in stadsdeel Nieuw-West en dat aan de raadsleden en andere belangstellenden aanbieden. Het verslag wordt goedgekeurd.

4. Jaarverslag bestuur

Vraag onbekende: Is proces Raad van State voorbij?

Tello: We blijven samen met Vereniging Woonboten Zuid in procedure tegen aanvraag vergunning NUON bij Rijnland. De vergunning geeft onvoldoende garantie voor waterkwaliteit. De niet-ontvankelijk-verklaring is ongedaan gemaakt (in verband met het niet op tijd betalen van de griffiekosten) omdat we nooit bericht hebben gekregen van betaling. De Raad van State is slordig geweest. Advocate Anna Jonkhoff was erg enthousiast hierover. Dit wordt mogelijk gepubliceerd in vakpers.

Henk Smit brengt het verhaal van Ytje Feddes als artikel in het Parool ter sprake en geeft aan dat Nieuwe Meer niet wordt genoemd. Het zou goed zijn dit dinsdag te benadrukken wanneer zij haar lezing houdt. Henk zal het volledige artikel aan ons mailen. Tello geeft aan dat we regelmatig naar diverse bijeenkomsten gaan; we zullen overwegen om daar naar toe te gaan.

Rein vindt een broedvogelinventarisatie belangrijk i.v.m. beheer: er zijn minder grondbroeders als nachtegaal en fazant, wil het ook wel weten hoe het met de fitis gaat. Er is veel veranderd in de afgelopen 10 jaar. Jan van Blanken: De atlas van Noord-Holland geeft soorten uit ons gebied aan. Dus die geeft wel indicatie. Tello: Paul Marcus heb ik gevraagd, en ook anderen maar die konden niet. Remco Jonker heeft aangeboden een start te maken, maar geeft aan te weinig informatie te hebben om uitspraken te kunnen doen. Er zijn op zich wel veel waarnemingen; misschien moeten we de broedvogelinventarisatie uitbesteden aan een betalende kracht? Rein: Eén van de bestaansredenen voor het gebied is biodiversiteit, dat is een argument om het gebied te behouden. monitoring is dus heel belangrijk. je moet er veel meer over weten. We hebben geluk dat bijvoorbeeld Ruud Jansen de kevers en wantsen heeft geïnventariseerd, en daar nog steeds mee bezig is. Rein: Van de zoogdieren zou het kunnen zijn dat de Noordse woelmuis aanwezig is maar dat moet wel onderzocht worden. De Noordse woelmuis is een rode lijst soort. Nico Jansen: Achteruitgang van aantallen broedparen van nachtegaal is momenteel uit geheel Nederland bekend. Moeilijk te zeggen waardoor dat komt. Het verslag wordt goedgekeurd.

5. Jaarverslag vrijwilligers

Tello: Ik ben me rot geschrokken van de ravage die ontstond door de baggerwerkzaamheden in de sloot tussen Ons Buiten en het Jaagpadbos.

Rein geeft aan dat het is begeleid door de vrijwilligers en dat de schade te vergelijken is met een fikse storm. Dat herstel snel optreedt. Hans Bootsma vindt dat er toch wel schade is, door gebruik van de zware machines; bovendien vinden er elders ook beschadigingen plaats, en is een bosperceel onder de bagger gezet. Hij vindt dat dit kleinschaliger en gefaseerd zou moeten gebeuren. Carla Peperkamp vindt dat het beter geregeld kan worden. Een tip is om jaarlijks te schouwen, zodat je niet eens in de zoveel jaar grootschalige baggerwerkzaamheden moet doen. Het baggeren kan ook vanuit Ons Buiten; niet vanuit het Jaagpadbos. Het is de vraag of de bewoners van Ons Buiten daar op zitten te wachten. We kunnen hierover eens contact opnemen met Jan Pot. Het verslag wordt goedgekeurd.

6. Werkzaamheden PR

JanKees van Dijk wordt gevraagd zijn verslag mondeling over te brengen: Ik heb 22 vogels bij het depot gezien op de voederplank tijdens de winterkoude. Hij heeft wel nieuwe leden geworven. We hebben de landschapsprijs van LNH gewonnen. Hij heeft bij de vogelbeschermingsdag gezeten, en binnenkort bij Ons Buiten, bij de Heimanshof, en Milieufederatie in Zaandam. Hij heeft een aantal verjaarspartijtjes geleid, en geeft aan dat er veel meer scholen en daardoor meer scholieren in de Oeverlanden zijn geweest, zelfs een school uit Amsterdam Noord. JanKees heeft de excursies ontvangen. Het verslag wordt per acclamatie goedgekeurd.

7. Werkzaamheden Biobende

Geen vragen.

8. Website

Jan van B.: Het zou wat actueler kunnen. Er zou een link gemaakt kunnen worden via Waarneming.nl naar de site van ons. Er wordt gesproken over hoe je meer bezoekers zou kunnen trekken. Ben Bolscher (webmaster) geeft aan dat hij altijd bereid is veranderingen aan te brengen, maar is afhankelijk van de toelevering van stukken door het bestuur.

9 en 11. Financieel overzicht en begroting

Tello legt uit dat het financieel overzicht dit jaar op een andere manier is gepresenteerd. Ria Beerlage: Op advies van een HBO-docent economie heb ik gekozen voor dit model. Tevens is dit een model dat aansluit bij de eisen van een aanvraag van een ANBI. Volgend jaar zal het model nog nader gespecificeerd worden. We zijn terug-

gelopen in inkomsten. We hebben € 3500,- minder als je de Landshapsprijs niet meetelt. Er zijn veel wanbetalers, maar we kunnen nog rondkomen. Chris Arntzen: De kosten zijn omhoog gegaan door gebruikmaking van computers. We kunnen niet onbeperkt uitbreiden wat betreft publiciteit.

Joost Nuissel: Is het een idee om het lidmaatschap te verhogen. Ria: Dat is geen goed idee omdat de meeste leden meer betalen dan de € 8,- die het lidmaatschap bedraagt. Wat goed werkt is dat we het laatst betaalde bedrag vernoemen, zodat onze leden weten wat ze vorig jaar betaald hebben en op dat moment kunnen besluiten wat ze kunnen missen, € 8,- of meer.. Wat we ook niet willen is dat leden een verhoging krijgen die ze niet kunnen of willen betalen. Er zijn leden die wel tussen de € 50,- en € 100,- euro betalen. Ria wil ook geen machtiging voor onze leden; sommigen hebben een periodieke overschrijving.

Tello: Voor een vereniging als ons is de grens van tienduizend euro als eigen vermogen een belangrijke grens. in verband met de aanvraag van subsidies en om pro-Deo te kunnen procederen. We hebben binnen het bestuur gesproken over deze situatie. We kunnen meer uitgeven om onder de € 10.000,- te komen, of we betalen gewoon wat we kunnen betalen als we procedures volgen. We zijn niet arm en niet rijk. We besluiten om niet vanwege een regel opeens meer geld uit te gaan geven. Ria geeft nog eens aan dat we elk jaar meer uitgeven en dat ze haar best doet om inkrimping van ons eigen vermogen zo klein mogelijk te houden. Nico



Rode kelkzwam

geeft aan dat het een probleem is voor geheel Nederland en dat Ria klinkt als onze minister van financiën, dat is bedoeld als een compliment (red.).

Henk Smit: Wat gaan we doen met de geldprijs van Landschap Noord-Holland? Nico: Er komt een proefopstelling van een helofytenfilter (een bak). Henk geeft aan om specifieker neer te zetten waar dat geld aan uitgegeven wordt. Ruud Jansen: Het zou goed zijn om de uitgaven te splitsen in de reservering zoals de uitgaven van een helofytenbak. Ruud: Het is gunstig als de vereniging een ANBI-registratie heeft. Ria: Dat is mogelijk maar dan moeten we anders georganiseerd zijn zoals het maken van een jaarplan. Ruud: Ik verdubbel mijn donatie als de ANBI rondkomt. Joost N.: Als er opeens geld nodig is dan kun je altijd nog een speciale actie op touw zetten. Het financieel verslag van 2009 en de begroting wordt hierbij goedgekeurd.

10 en 12. Commentaar en decharge kascommissie

Henk Scheen en Olga Ruitenbergh waren de kascommissie. Olga Ruitenbergh is aanwezig en geeft aan dat zij op bezoek zijn geweest bij Chris en de boeken hebben gecontroleerd, en het klopte allemaal. Olga wordt bedankt en krijgt uit handen van Ria van het bestuur een bedankje in de vorm van een fles wijn. Als nieuw lid treedt Ruud Jansen toe, en zal voor het volgende jaar de kascommissie vormen. Henk Scheen zal later zijn bedankje van ons ontvangen.

13. Verkiezing bestuursleden

Tello: Volgens onze statuten moet iedere vier jaar een bestuurslid aftreden maar mag zichzelf weer beschikbaar stellen. Tello moet statutair aftreden maar stelt zich weer beschikbaar, er worden geen tegenstemmen gehoord. Nadat op officiële wijze alle bestuursleden gevraagd worden nogmaals zitting te willen nemen in het bestuur wordt hierbij het volledige bestuur bekrachtigd. Daphne de Wijs zal op een later tijdstip worden gevraagd maar wij gaan er van uit dat zij haar werkzaamheden als bestuurslid zal vervolgen. Chris: Er is officieel nog steeds geen secretaris. die moet er wel zijn. we doen het nu gezamenlijk, als iemand zich kandidaat wil stellen is dat mogelijk.

Tello staat nog even stil bij het geven van extra aandacht en waardering voor het werk van Hans Bootsma en Ria Beerlage. Hans wordt extra bedankt omdat hij het redacteurschap combineert met vrijwilligers beheer-

werk in de Oeverlanden en dat het redacteurswerk niet een eenvoudige klus is waarbij soms enige discussie nodig is om tot een geslaagd product te komen. Ria wordt in het zonnetje gezet omdat zij naast haar werk met de ledenadministratie ook 1e penningmeester werkzaamheden verricht. Wij zijn blij met haar integrale inzet. Zij krijgen een boekenbon voor hun positieve bijdrage aan de vereniging.

14. Rondvraag

Er zijn geen andere vragen dan over het nieuwe beheerplan en de structuurvisie. Om die reden wordt de vergadering afgesloten met het bespreken van die twee onderwerpen. Na de vergadering kwam Theo langs om aan te geven dat hij het niet goed vindt dat de Oeverlanden te open wordt. Het cruisen wordt hiermee bemoeilijkt en maakt het onveilig voor de cruisers. Tello en Nico geven aan dat het grazen van de Schotse hooglanders daar voornamelijk debet aan zijn. Het beheer is niet gericht op het uitdunnen van de struiken en zeker niet van de ondergroei.

Beheerstichting

Nico geeft een korte inleiding over het plan om een beheerstichting op te richten; dit naar analogie van de Lange Bretten. Nico verwijst naar een geschreven stuk en legt een aantal exemplaren neer ter informatie. Joost N.: Is het geen idee om de organisatie van de Lange Bretten en de Oeverlanden in één beheerplan te zetten? Nico: Landschap Noord-Holland zit met capaciteitsproblemen, en vinden onze vereniging sterk genoeg. Zij willen dat dus niet.

Nico: Je moet onderscheid maken tussen de vereniging en de stichting. De stichting bemoeit zich niet met politiek, maar alleen met beheer van de Oeverlanden en omgeving. De vereniging gaat door op haar oude voet maar zonder uitvoering van en maken van beleid over beheer. Carla Peperkamp: Bij de Lange Bretten is een LOP ingericht. nu krijg je heel ander soort beheer. dan moet er heel anders gewerkt worden. met zwaardere machines. Tello: Het beheer moet niet anders worden, het gaat alleen om de organisatiestructuur. Carla is bang voor een ander soort beheer, mogelijk dat het huidige beheer (kleinschalig, zonder zware machines) financieel niet haalbaar is?

Nico geeft aan dat er 4500 werkuren nodig zijn plus nog 3.000 vrijwilligers uren. De betaalde uren bevatten 2,8 fte. Rein: Stadsdeel heeft ook potjes over baggeren, en inrichting recreatiegedeelte, daar is behoorlijk wat

geld mee gemoeid. wat is het voordeel voor het stadsdeel? Nico: De personeelskosten zijn 120 duizend op jaarbasis. De opzet van de beheerstichting gaat via een integrale werkwijze, het is de bedoeling dat het een geheel

wordt zonder aparte 'koninkrijkjes'. Chris:

Zorgt de stichting ook voor wegenonderhoud? Nico: Ja, ook de 'startbaan' kan dan beter vorm gegeven worden, beter passend in het landschap.

Tello: De stichting heeft ook meer zeggenschap over het beheer, terwijl de geldstromen hetzelfde zijn. Nico: Het financiële voordeel is door de platte organisatie en door minder ambtenarij. Dan kan er efficiënter gewerkt worden als een kleine organisatie. Henk: Dan is er ook meer continuïteit. Nico: Het bestuur van de stichting bestaat bijvoorbeeld uit drie leden waarvan er één uit de vereniging komt en één uit het stadsdeel; de voorzitter zou een onafhankelijk toonaangevend persoon moeten zijn; als iemand suggesties heeft zijn deze van harte welkom. Egbert Tellegen wordt genoemd.

Structuurvisie

Tello: Eigenlijk worden we niet bedreigd. In onze zienswijze (reactie van ons op structuurvisie) wordt meer aandacht gevraagd voor de aanwezigheid van de Stelling van Amsterdam. Over de lobben en over de ecologisch hoofdstructuur willen we meer duidelijkheid krijgen. Hoe vallen wij erin? Dick: Alertheid is toch wel nodig. Het idee om een olympisch dorp in de Oeverlanden te bouwen kan terugkomen. Er is steeds meer bebouwing gekomen aan andere kant van de A4. Dick: Een metrostation bouwen in de Riekerpolder is altijd een plan geweest, en vormt ook een grote potentiële bedreiging. Tello: Dat is waar maar er komt geen station zonder dat er nog meer voorzieningen zoals kantoren of bedrijven in de buurt zijn.

Als afsluiting vraagt Ria om je op te geven voor een elektronische nieuwsbrief en geeft zij aan dat we veel reacties hebben ontvangen op de oproep voor het aanmelden van deze nieuwsbrief en op de bijlage bij de laatste *Oever* over de voorkeur van de verpakking van de *Oever*, en daar wordt een reactie op voorbereid.



Witbloeiend maarts viooltje in Jaagpadbos

- Vervolg Vlinderburcht van pagina 7 -

Wat dat betreft had ik verwacht dat veel meer overblijvende soorten langer op zich zouden laten wachten en vind ik de kolonisatie van het grondlichaam best wel snel gegaan. Maar eigenlijk gaat het nu pas beginnen. Zo nu en dan zaai ik wat verzamelde of aangekochte soorten bij.

Problemen dienen zich ook aan: het duinzwenkgras waarmee ik de erosie hoopte tegen te gaan breidt zich op een aantal plaatsen al te dominant uit, en zorgt voor en wat viltige laag, waarin maar weinig ontkiemt. Sommige mossen groeien nu centimeters dik en belemmeren eveneens kieming; maar sommige dieren gebruiken deze mossen weer voor hun nest, en zo ontstaat er plaatselijk weer kale grond. Tijdens sommige perioden zie je flinke hoeveelheden jonge padjes tussen de vegetatie rondkruipen.

Konijnen vreten nog het nodige weg, maar zijn niet meer in die aantallen aanwezig als in de begintijd. Voordeel is dat ze bepaalde grazige stukken goed kort houden; later in het jaar houden ze ermee op, en mis ik ze eigenlijk een beetje. Ze doen nog wel pogingen af en toe een hol te graven, maar houden daar meestal mee op omdat de stenige grond daar toch niet echt aantrekkelijk voor is. Het is natuurlijk nooit leuk als daardoor kiemplantjes van een gewaardeerde soort bedolven worden, maar ze zorgen juist ook voor een geschikt kiemmilieu voor sommige soorten. Woelmuizen dragen hier het hunne toe bij.

Van sommige spontaan verschenen forse planten was ik bang dat ze te veel kunnen gaan domineren, zoals koninginnekruid, smeerwortel, klit, bijvoet, groot glaskruid, braam en dergelijke. Ik bestrijd ze door ze af te knippen waardoor je nog wat voedingsstoffen afvoert. Als andere soorten zich voldoende gevestigd hebben kan ik dat waarschijnlijk weer laten begaan. Hetzelfde geldt

voor heermoes, misschien wel het lastigste onkruid, maar ook een natuurlijke begeleider van kalkgrasland.

Het geheel maai ik in principe in de nazomer eenmaal per jaar af; sommige voedselrijke plekken worden door grassen gedomineerd, die maai ik tenminste tweemaal af, het lijkt interessant om te zien hoe een verschrallingsproces op die plek verloopt. Ik hoop dat dit beheer in combinatie met een inherente tendens tot differentiatie en verfijning tot een steeds mooiere vegetatie leidt.

In ieder geval groeien er nu vele soorten ter lering en vermaak. Ik kijk alweer uit naar nieuwe soorten; elk jaar is er wel iets nieuws te ontdekken. Zouden er nog aardistels opkomen? Ik zie vijf plantjes van de gulden sleutelbloem; zouden ze al net gaan bloeien, of net niet? Welke wolfsmelk zie ik daar, zou dat de zeldzame zandwolfsmelk zijn? Heeft dat ene duifkruidkiempje zich tussen het konijnengeweld kunnen handhaven?

Tot nog toe staan er in totaal 169 soorten op mijn lijst. Hierbij heb ik meegeteld de soorten op de muurtjes voor en achter, met hier een enkele aangeplante tongvaren. Op het gemetselde muurtje aan de achterkant groeien nog nauwelijks planten, maar het verschijnen van de eerste mossen biedt hoop. Ik hoop nog een aantal kleine muurtjes toe te voegen zodat het geheel als een echte burcht begint te ogen, waarop een keur aan muurplanten een kans kan krijgen. Op de daktuin gedijen wit vetkruid en ontwikkelt bieslook zich veelbelovend. Aan de voorkant groeien muurbloem, tripmadam en de neofiet muurfijnstraal.

Aan het eind van de Algemene Ledenvergadering op 14 mei zal ik een wandeling door de tuin rond De Waterkant houden, met daarbij natuurlijk ook deze Vlinderburcht. Oja, en ik ben ook nog op zoek naar een aantal zaden, bijvoorbeeld van ruig viooltje, lathyruswikke of voorjaarszegge

De depotheemtuin tussen de Waterkant en de grote loods. Rechts voor de loods de vleermuisbunker annex vlinderburcht.

Foto: Hans Bootsma



Bye, bye Henk (Klaas)



Onlangs werd de stier Henk meegenomen door Gradiënt, het bedrijf dat de Schotse hooglanders in ons gebied verzorgt. Henk was de leider van de kleine kudde vanaf de introductie van de Hooglanders in ons gebied in 2004. Hij was behoorlijk op leeftijd, twaalf jaar oud, terwijl vaak negen jaar al een leeftijd is waarop een Hooglander dusdanige kwaaltjes begint te vertonen dat hij ongeschikt wordt om zijn rol nog goed te kunnen vervullen, zo vertelde Dorien van Gradiënt. Henk bleek officieel trouwens Klaas te heten. Verder werden ook een koe die al langere tijd problemen met de viers had, meegenomen, en de twee kalveren zoals elk jaar rond deze tijd. Er zijn dus twee koeien overgebleven die zichzelf wel schijnen te redden zonder stier.

De dieren werden eerst naar het uiteinde van de Riekerweg opgejaagd, waarna ze weer terug werden gedreven naar de met linten en wat hekken samengestelde fuik, die het makkelijkst was op te zetten tussen de bosjes voor jachthaven Onklaar Anker en de gemaaltocht. Behalve een stuk of vijf mensen van Groenbeheer, waren ook een aantal mensen van de afdeling Sport meegekomen. Een ieder moest op regelmatige afstand langs de linten gaan staan. Henk schijnt te worden opgegeten. In juni komt er een nieuwe stier. Het is nog onzeker of de twee overgebleven koeien eigenlijk wel drachtig zijn, zodat de kudde zoals gewoonlijk weer uit vijf dieren zal bestaan.

Henk was een markante, respect afdwingende verschijning. Hoe de verschillende Oeverlanders ook over het begrazingsproject denken, we zullen hem missen.

Oproep historische foto's Nieuwe Meergebied.

Graag zouden wij de beschikking willen hebben over nog meer foto's en andere afbeeldingen uit het verleden van ons gebied en omgeving. Deze zouden geschikt kunnen zijn voor plaatsing op de historische achterpagina, maar vormen ook aanwinst voor ons archief waaruit we dan weer kunnen putten voor presentaties en publicaties. Vooral in foto's uit de begintijd van de Oeverlanden hebben we veel interesse. Uit de tijd van de grote verstoringen door de zandwinning uit de jaren vijftig zijn in de Beeldbank van het Gemeentelijk Archief wel afbeeldingen aanwezig, maar uit de periode daarna, van de jaren zestig en zeventig bijzonder weinig. Ook uit de begintijd van de acties zijn niet veel foto's aanwezig. Foto's van het gebied zelf van pakweg de jaren tachtig zijn natuurlijk ook interessant met het oog op het maken van vergelijkingen, zodat we een beeld kunnen krijgen van ontwikkelingen in de begroeiing. Niet zo lang geleden bleek dat de diaverzameling van Oeverland pionier Anton Schlepers door schimmel tijdens de opslag jammerlijk verloren is gegaan. Dus u ziet: alles is welkom!

www.bestuur@oeverlanden.nl



De **Riekmolen** was één van de drie grote molens rond de Nieuwe Meer. Tot aan de zandwinning domineerde deze ruim drie eeuwen het polderlandschap aan de noordoever., zoals op deze rond 1940 gemaakte foto is te zien, genomen vanaf de toenmalige Haagsche Weg. De molen stond waar nu water is, ongeveer 200 meter voor het recreatiestrand in de bocht naar de ateliers van Nieuw en Meer. Aan het eind van het weggetje langs een molenwetering die bij het eveneens zichtbare café Opoe in de Nieuwe Meer uitmondde.

De uit 1636 daterende molen van deze polder was een schepradmolen; in 1871 maakte het scheprad plaats voor een vijzel. Deze modernisering maakte het mogelijk het water dieper weg te malen. Het maaiveld van de veenweidepolder zakte dan ook navenant: op kaarten is te zien dat dit rond 1853 -0.5NAP was,

in 1900 -1.50NAP en in 1935 -1.90NAP. In 1932 werd de molen buiten werking gesteld, doch geheel intact gelaten. Zijn taak werd overgenomen door een ruwoliemotor met centrifugaalpomp, opgesteld in een gebouwtje naast de molen dat op beide foto's te zien is. De molen zou in de oorlog nog gemaal hebben toen er geen dieselolie was. In 1956 werd de molen gesloopt, om vijf jaar later weer opgebouwd te worden bij het Kalfje aan de Amstel. De Riekerpolder werd in 1963 als zelfstandig functionerende polder opgeheven.

Ook zijn zeilboten op de Nieuwe Meer te zien, en op de achtergrond de kerk in Amstelveen over het nog lang niet volgroeide Amsterdamse Bos. Rechts het moerasbosje aan het einde van het Jaagpad. Links Ons Buiten en de begroeiing om het kruithuis achter de molen. Onmiddellijk links hiervan zijn in de verte wat gebouwen te zien, mogelijk boothuizen op de zuidoost-oever van het meer. Op de voorgrond nog de Genieweg, wat de plaats van de fotoopname nader duidelijk maakt, de oprit naar de brug over de Ringvaart. Het bermboompje op de grond is ongetwijfeld één van de oude knoepers die er nu staan.

Henk Smit en Hans Bootsma

